

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu

Bratislavského
samosprávneho kraja
do roku 2030

Obsah

Úvod	5
Základné štatistiky	?????1
Mikroregióny USP	2
Definície a pojmy	3
Štruktúra koncepcie	4
Princípy	5
Prioritná oblasť 1.	5
Prioritná oblasť 2.	7
Prioritná oblasť 3.	8
Prioritná oblasť 4.	10

**Bratislavský kraj je vďaka svojmu kultúrnemu a prírodnému dedičstvu unikátna a atraktívna destinácia s potenciálom rozvoja. Čelí však výzvam, ako napríklad nízke-
mu počtu prenocovaní, nerovno-
mernej návštevnosti jednotlivých mikroregiónov, alebo chýbajúcim
zdrojom financovania turizmu.**

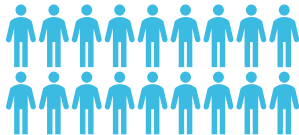
Úvod

Koncepcia cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030 predstavuje základný strategický dokument pre oblasť cestovného ruchu v rámci ktorého sú pomenované tieto hlavné problémy, výzvy ako aj priority územia. Východiskami dokumentu je analýza územia ako aj z iné koncepčné dokumenty BSK, primárne Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (PHRSR BSK). Bratislavský kraj predstavoval v roku 2019 najsilnejší región na Slovensku pre krátkodobý a zahraničný turizmus. Táto východisková situácia vytvára pre BSK silnú motiváciu rozvíjať cestovný ruch, na druhej strane z nej však vyvstávajú už spomínané výzvy, ktoré je potrebné efektívnym manažmentom destinácie a správne nastavenými opatreniami podchytiť.

Turizmus v rámci globálnej ekonomiky predstavuje jeden z najdynamickejších a najrýchlejšie rastúcich segmentov. Rastúci trend, ktorý vytvára tlak na infraštruktúru, životné prostredie, lokálne komunity a iné širšie oblasti vyžaduje vytvorenie nástrojov, ktorých implementáciou je potrebné zabezpečiť udržateľnosť a kvalitu životného prostredia. Táto potreba bola posilnená pandémiou COVID-19, Obmedzenia, ktoré vyplynuli v dôsledku ohrozenia ovplyvnili hospodársku, ekonomickú, ako aj kultúrnu a sociálnu oblasť, pričom turizmus bol jedným z najviac zasiahnutých odvetví. Turizmus sa tak ocitol na úrovni spred 30 rokov.

Opätovný popandemický reštart turizmu dáva priestor pre zakomponovanie modelov sociálnej inklúzie ako aj obnovy a ochrany životného prostredia, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri dlhodobých cieľoch dosahovaných v rámci jednotlivých segmentoch. Tento reštart turizmu po pandémii prináša regiónom jedinečnú možnosť redefinovať svoje nastavenie a posun v oblasti udržateľnosti, digitalizácie a inovácií. Prvoradým pre Bratislavský kraj je však dobudovanie základnej infraštruktúry a zavedenie funkčných procesov pre ďalší rozvoj turizmu v kraji.

Základné štatistiky

1,5 mil.

Počet
návštevníkov

2/3

Pomer zahraničných
návštevníkov

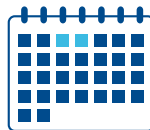
1. miesto v SR

v celkovom počte aj počte
zahraničných návštevníkov

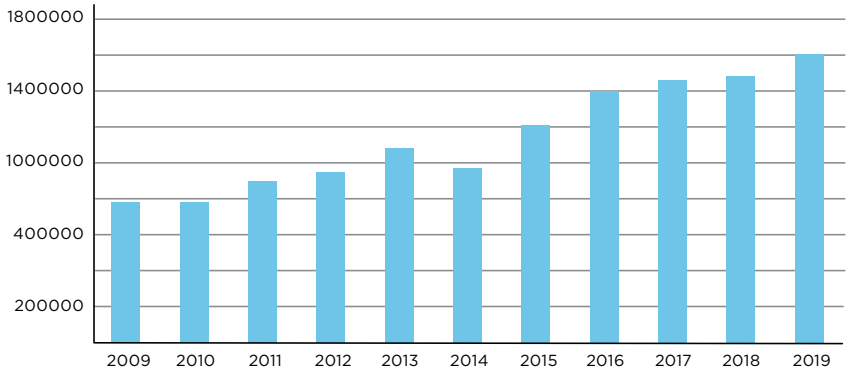
najviac návštevníkov

Česká republika, Nemecko,
Veľká Británia

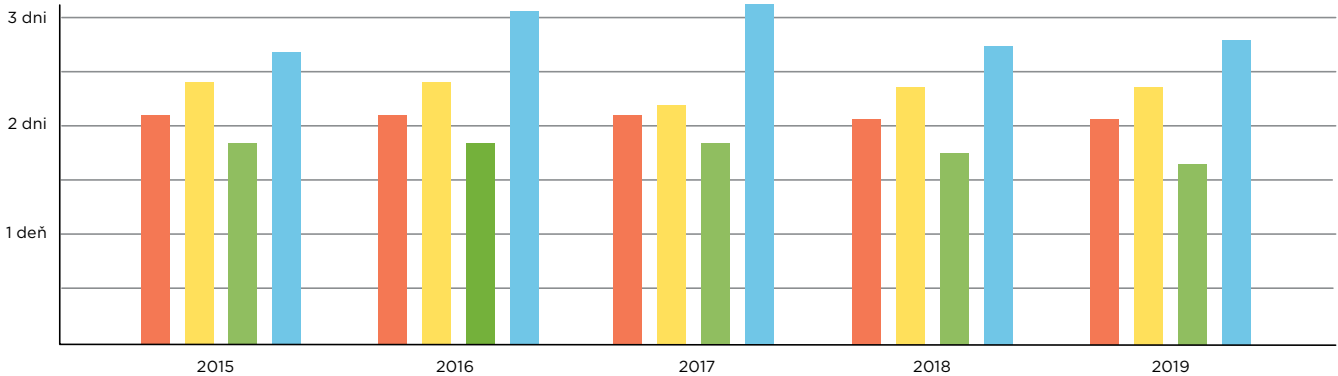
dĺžka pobytu

2,07 dní;
(priemer SR - 2,8 dní)

Vývoj počtu návštevníkov v Bratislavskom
krají 2009-2019

Dáta na úrovni mikroregiónov pre rok 2019
Senec – najvyššia priemerná dĺžka ubytovania (2,8 noci)
Pezinok – najnižšia priemerná dĺžka prenocovania (1,7 noci)
Bratislava – 86% návštevnosti v rámci celého regiónu

Priemerná dĺžka prenocovania v r. 2015 – 2019

Bratislava Malacky Pezinok Senec

Dáta na úrovni kraja pre rok 2020 počas pandémie Covid-19

- Najvyšší pokles návštevnosti na Slovensku o 68,5 %
- 3.najnavštevovanejší región
- poklese zahraničných turistov o 76%;
- pokles domácich turistov o 54%;
- Pokles zamestnanosti v ubytovacích a stravovacích službách o 12,3 %.
- Pokles tržieb v ubytovacích zariadeniach o 72%.
- Zvýšenie priemernej dĺžky pobytu o 10 % (2,28 dní).

Dáta na úrovni kraja pre rok 2020 počas pandémie Covid-19

- Najväčší pokles návštevnosti na území Bratislavy (o 71%)
- Najmenší pokles návštevnosti v okrese Malacky (o 54%).
- Podiel návštevníkov na celkovom počte návštevníkov sa zvýšil v okrese Malacky, Pezinok, Senec.
- Najväčší pokles v počte prenocovaní bol v Bratislave (o 68%)
- Najmenší pokles v počte prenocovaní bol v okrese Senec (o 43%)

	2018	2019	2020
Počet návštevníkov bratislavský kraj	1 460 130	1 586 354	500 467
Bratislava I-V	1 290 056	1 395 896	405 175
Okres Senec	78 160	76 940	44 627
Okres Malacky	24 034	33 091	15 261
Okres Pezinok	67 880	80 427	35 404
BSK - zahraniční	949 468	1 034 189	249 435
BSK - domácí	510 662	552 165	251 032
Počet prenocovaní bratislavský kraj	3 082 284	3 278 025	1 139 586
Bratislava I-V	2 691 787	2 850 755	916 148
Okres Senec	213 476	215 384	122 637
Okres Malacky	56 945	77 873	32 419
Okres Pezinok	120 076	134 013	68 382
Priemerná dĺžka pobytu	2,11	2,07	2,28
Tržby v ubytovacích zariadeniach	107 930 157	129 596 538	35 714 736

Mikroregióny USP

OKRES PEZINOK | Udržateľný cestovný ruch

Aktivity zamerané na rozvoj:

- vinárskeho a vinohradníckeho turizmu na území Malokarpatskej vinohradníckej oblasti
- sadovníctva
- gastronomického turizmu (napr. husacie hody, lokše, sciskanice)
- lokálnej tvorby produktov (napr. majolika, keramika, hrnčiarstvo)
- územia CHKO Malé Karpaty
- pešieho turizmu a cykloturizmu na území Malých Karpát
- oblasti Geopark Malé Karpaty a zachovanie huncko-kárskych usadlostí
- pamiatkovo historických centier s unikátnym zastúpením meštianskych a sakrálnych objektov na úpätí Malých Karpát
- siete kaštieľov, zámkov, kúrií, hradísk, hradov a iných archeologických nálezísk
- Kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda, Vinárskej cesty Malých Karpát a Cesty šľachtických rodov

OKRES SENEC | Udržateľný cestovný ruch

Aktivity zamerané na rozvoj:

- vodných plôch, vodných tokov Malý Dunaj a Dunaj a rybníkov
- siete historických parkov a kaštieľov spojených s popredným uhorským rodom Esterházióvcov
- siete sakrálnych pamiatok
- lokálnych aktivít so zameraním na včelárstvo, rybolov, pestovanie ovocných sádov a zeleniny
- územia CHKO Dunajské luhy
- cykloturizmu na území EV6
- Cesty šľachtických rodov a destinácie Dunajské ostrovy

OKRES MALACKY | Udržateľný cestovný ruch

Aktivity zamerané na rozvoj:

- územia v okolí rieky Morava – cykloturizmus na EV13 a vodný turizmus
- rekreácie na prírodnom kúpalisku Rudava – Malé Leváre
- územia CHKO Záhorie
- oblasti Geopark Malé Karpaty
- agroturizmu (ranče, jazdiarne) a lokálnych produktov (habánska keramika)
- zachovaného obranného systému z 20. storočia
- siete kaštieľov a parkov spojených s popredným uhorským rodom Pálffyóvcov
- Cesty šľachtických rodov, Cesty železnej opony, Cesta židovskej kultúry

OKRES BRATISLAVA | Udržateľný cestovný ruch

Aktivity zamerané na rozvoj:

- pamätihodností a pamiatkovej zóny hl. mesta Bratislava
- historického centra hl. mesta Bratislava
- siete kaštieľov, hradísk, hradov a iných archeologických nálezísk
- národných inštitúcií (Slovenské národné divadlo, Slovenská národná galéria, Slovenská filharmónia, Slovenské národné múzeum)
- mestských lesov
- aktívneho turizmu na Dunaji - Karloveské rameno, Dunajská hrádza, Areál vodných športov v Čunove
- jazier a štrkovísk za účelom rekreácie
- MICE turizmu
- Cesty šľachtických rodov, Cesty židovskej kultúry a Limes Romanus

Definície a pojmy

Turizmus alebo cestovný ruch je súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Cieľom je získanie komplexného zážitku, ktorým môže byť odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne či športové vyžitie, a iné.

Turizmus, ako jeden z mnohých sektorov prispieva k environmentálnej záťaži formou spotreby energie, tvorby skleníkových plynov a využívaním vody a pôdy. Na druhej strane, na základe jeho multidimenzionálneho charakteru a prierezovej povahy môže práve turizmus prispieť k pozitívnej zmene, zvýšeniu povedomia o environmentálnych problémoch a hodnotách. Práve preto v koncepcii hovoríme o udržateľnom rozvoji a udržateľnom turizme.

Výzvou pre budúcnosť v rámci udržateľného rozvoja tak zostáva:

- lepšie porozumenie potenciálnym dopadom rôznych druhov a foriem turizmu na prírodné zdroje;
- dokázať, že i politiky šetrné voči životnému prostrediu môžu byť priaznivé pre biznis prostredie;
- hľadanie možností synergií naprieč politikami v iných oblastiach.

Hlavné formy turizmu pomenované v koncepcii sú:

- **Poznávací turizmus** zahŕňa kultúrno-historický turizmus, ekoturizmus a geoturizmus, kulinársky turizmus- gastronomický, vinársky a vinohadnícky
- **Odpočinkový turizmus** zahŕňa prírodný a vidiecky turizmus, agroturizmus, mestský turizmus
- **Aktívny turizmus** zahŕňa cykloturizmus, vodný turizmus, peší turizmus, športový turizmus
- **MICE turizmus** zahŕňa všetky podujatia - lokálneho charakteru, kongresy, incentívy a pod.
- Iné - liečebný a filmový

Hlavný aktéri cestovného ruchu v Bratislavskom kraji:

- Krajská organizácia cestovného ruchu Bratislava Region Tourism (KOCR BRT)
- Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) - OOCR Záhorie, OOCR Malé Karpaty, OOCR Senec, Bratislava Tourist Board (BTB)
- Miestne akčné skupiny (MAS) - MAS Podhoran, MAS Malokarpatský región, MAS Dolné Záhorie
- Obce, mestá, mestské časti
- Poskytovatelia služieb

Štruktúra koncepcie

Vízia: Bratislavský samosprávny kraj ako región, v ktorom aktéri cestovného ruchu spolupracujú a vzájomne sa podporujú pri rozvoji udržateľného cestovného ruchu, využívajúc prírodné, kultúrne a historické bohatstvo regiónu s efektívne zacieleným marketingom na lokálne špecifiká a jedinečnosť jednotlivých mikrorégiónov na území kraja.

Globálny cieľ: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu vychádzajúci z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BSK na roky 2021-2027.

Príklad diagramu - potrebné aj so samotným znením globálneho a špecifického cieľa, víziou a prioritnými oblasťami a opatreniami.

Princípy

V rámci popandemickej transformácie turizmu je cieľom, aby všetky produkty cestovného ruchu na území Bratislavského kraja boli založené na nasledovných princípoch.

Princíp udržateľnosti

- Environmentálna udržateľnosť v rámci cestovného ruchu poukazuje na potrebu kontinuálneho znižovania environmentálneho zaťaženia/znižovania uhlíkovej stopy pri tvorbe a rozvoji turistickej infraštruktúry a produktov cestovného ruchu.
- Sociálna udržateľnosť prispieva k rozvoju spoločnosti, ktorá je inkluzívna, spravodlivá, rozmanitá, prepojená a demokratická. Regionálne politiky musia reflektovať princíp sociálnej udržateľnosti inkluzívnym prístupom ku všetkým skupinám obyvateľstva a rešpektovať sociálno-kultúrnu autenticitu lokálnych komunít.
- Ekonomická udržateľnosť v cestovnom ruchu zaručuje premyslené a dlhodobé aktivity, z ktorých prosperujú rôznorodí aktéri vrátane lokálnych komunít.

Princíp spolupráce definujeme ako spoluprácu lokálnych a regionálnych aktérov pri budovaní a rozvoji cestovného ruchu, ako aj pri nastavení smerovania cestovného ruchu. Participatívne politiky vedia lepšie zohľadniť potreby a danosti územia.

Princíp unikátnosti poukazuje na využívanie jedinečnej hodnoty územia v rámci regiónu ako marketingovej stratégie. Rozvoj regiónu v tomto prípade vychádza z lokálnych daností územia, čím dokáže efektívne a udržateľným spôsobom vytvárať a rozvíjať produkty cestovného ruchu.

Princíp inovatívnosti je naviazaný na efektívnu spoluprácu medzi aktérmi pôsobiace v cestovnom ruchu, ktorý spolu vytvárajú funkčný a inovačný ekosystém schopný čeliť výzvam a príležitostiam územia. Tento ekosystém je posilňovaný technologickými, SMART riešeniami a nástrojmi, ktoré podporujú zážitkovosť, autenticnosť a v neposlednom rade udržateľnosť produktov.

Princíp sebestačnosti definuje potrebu regiónu upriamiť sa na domáci cestovný ruch ako hlavný zdroj turizmu v dôsledku zdravotnej a bezpečnostnej krízy spôsobenej pandémie COVID-19, ktorá obmedzila prílív zahraničných turistov a negatívne zasiahla odvetvie cestovného ruchu. Princíp nezamedzuje dôležitosť zahraničného trhu, ale upriamuje pozornosť na význam domáceho trhu pre udržateľnosť a odolnosť cestovného ruchu.